

**Diplomás Pályakövető Rendszer
Hallgatói Motivációs vizsgálat a
végzett hallgatók között
a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen
2021. szeptember**

Készítette: Dr. Varga András

Oktatási és Tanulmányi Iroda

DPR főreferens

Vezetői összefoglaló

1. A 2021. évi Diplomás Pályakövető Rendszer felmérés az Oktatási Hivatal által készített kérdőív alapján zajlott le, a 2016-ban valamint a 2020-ban abszolutóriumot szerzett hallgatókra vonatkoztatva.
2. A kérdőívet 545 fő töltötte ki részben vagy egészben, ez a részvételi arány nem reprezentálja a teljes sokaságot, így az eredmények csak a kérdőíveket visszaküldőkre érvényesek.
3. Családi állapot tekintetében a válaszolók kétharmada (68%) párkapcsolatban él, házas, vagy élettárssal osztja meg mindennapjait. Az egyedülállók aránya 23,7%.
4. A vizsgált minta középiskolai tanulmányaira továbbra is az a jellemző, hogy legnagyobb arányban hagyományos gimnáziumi, illetve a szintén négy éves szakközépiskolai végzettség a meghatározó. A szülők esetén a diplomás édesanyák aránya meghaladja a diplomás édesapákét, ez az országos tendenciába illeszkedik.
5. A pályaválasztás kapcsán egyre kevésbé tűnik döntő tényezőnek a család vagy a rokonság. A végzett hallgatók alig egynegyedének (22,7%) van olyan rokoni kapcsolata, akik hasonló szakmában dolgoznának. Kijelenthető, hogy a dinasztikus családok egy-egy szakterületen belül meglehetősen ritkák.
6. A két évfolyamban végzett hallgatók kétharmada (64,4%) állami ösztöndíj segítségével folytatta a tanulmányait. Ez különösen igaz az alap, mester, osztatlan képzéseken részt vettek esetén (84,3%).
7. A megkérdezett hallgatók 13%-a (71 fő) jelenleg is felsőfokú tanulmányokat folytat. Valamivel többen vannak közöttük azok, akik 2020-ban végeztek (15,5%), szemben a 2016-ban végzettekkel (10,4%). Ezeknek a képzéseknek egy jelentős része a kérdőíves megkeresés alapjául szolgáló végzettségnek részben vagy teljes egészében megfelelő szakterületen zajlott, vagyis nagyon jól kiegészíti az alapvégzettséget.
8. A kérdőív alapját képező képzés előtt, vagy annak befejezéséig a hallgatók egy része másik képzésben is szerzett végzettséget. A válaszolók harmada (32,7%, 178 fő) szerzett diplomát/abszolutóriumot a kérdőív alapját képező képzés mellett egy másik felsőfokú képzésben. A válaszolók negyede (21,5%) a végzettségének megfelelő szakterületen, nagyobb részük (41,8%) hasonló szakterületen szerezte ezt a végzettségét. Jelentősnek nevezhető arány (36,7%) teljesen más szakterületen szerzett végzettséget, amely a lehetséges pályaelhagyás miatt lehet fontos eredmény.
9. A kérdőívben szereplő „COVID-blokkot” csak azoknak kellett kitöltenie, akik 2020 tavaszán hallgatói jogviszonyban álltak a kérdőív alapjául szolgáló képzésben. Számuk 237 fő, közülük 71 fő (30%) nappali munkarendben, 166 fő (70%) levelező munkarendben tanult. 152 fő (64%) alap, mester, osztatlan, 85 fő (36%) szakirányú továbbképzésben tanult.
10. Az alap, mester valamint osztatlan képzéseken tanult végzett hallgatók leginkább a vizsgák, számonkérések lebonyolításával (40,8%), a tájékoztatással (36,8%), valamint az oktatók személyes támogatásával volt megelégedve (35,5%).
11. A szakirányú továbbképzésben végzettek esetén is egyértelmű volt, hogy a legnagyobb elégedettségi indexet a vizsgák, számonkérések lebonyolítása kapja (51,8%). Nagyon jónak ítélték meg a tájékoztatást az egyetem részéről (43,5%), valamint az oktatók segítőkész hozzáállását, segítségét (40%).

12. A hallgatók harmada (30,3%) teljes mértékben elégedett volt az Egyetemen zajló távolléti oktatással a COVID időszakban. A hallgatók negyede (26,9%) szintén jónak ítélte meg ezt az időszakot tanulás szempontjából. A válaszolók ötöde (20,2%) nem tudott egyértelműen állást foglalni ebben a kérdésben, és mindössze minden nyolcasik hallgató (13,9%) fejezett ki valamilyen szintű elégedetlenséget.
13. A nappali munkarendben végzetek inkább voltak kitéve a járvány negatív munkaügyi hatásainak, mint azok, akik levelező szerezték diplomáikat. A nappali munkarendben végzetek közel tizede elvesztette állandó állását, vagy korábban meglévő alkalmi munkáit. Helyzetükön az a tény sem segített, hogy csaknem tizedük nem tudott elhelyezkedni ebben az időszakban. Ennek ellenére az NKE-n szerzett végzettség munkaerő-piaci értékét mutatja az, hogy a nappali munkarendben végzett hallgatók 74,2%-a, míg, a levelező munkarendben végzetek 92,6%-a szerint semmilyen fennakadást nem okozott a COVID járvány 2020 tavaszán.
14. A nappali munkarendben végzetek anyagi helyzetében nagyobb változásokat idézett elő a járványhelyzet. Amíg a levelező munkarend végzettjei közül kétharmadnak (65,3%) nem változott a saját munkavégzésből származó jövedelme, ez a nappali munkarendben végzett hallgatók alig több mint feléről (53,5%) mondható el. A közvetlen rokon kapcsolatok esetén is ez a tendencia bontakozott ki, így az anyagi helyzet változásai is elsősorban a volt nappalisokat érintették negatívan.
15. A hallgatók nagyjából fele (44,8%) érezte úgy, hogy a tanulmányi követelmények az online időszakban is változatlanok maradtak. A hallgatók inkább érezték könnyebbnek (41,2%) a félév követelményeit, mint nehéznek (14,3%). Annak ellenére, hogy a tanulásra fordított idő nőtt, a tanulási motiváció több esetben csökkent.
16. Az elhúzódó járványhelyzet természetesen nem csak a folyamatos tanulmányokat nehezítette meg, hanem a tanulmányok lezárását jelentő időszakot is. A végzetek harmada (31,5%) szerint a képzés zárásához szükséges tanulmányi követelmények teljesítését megnehezítette a járványidőszak. Hasonló arányban (33%) érezték úgy a volt hallgatók, hogy a képzés zárásához szükséges adminisztratív ügyek intézése is nehezzé vált. Ez különösen igaz volt a nappali munkarendben tanulók esetén, hiszen közülük minden második hallgató (57,9%) válaszolta ezt.
17. Az NKE-n 2016-ban és 2020-ban végzett, kérdőívet kitöltők 95,6%-a jelenleg is dolgozik. A levelező képzések végzettjei vannak legnagyobb arányban a köztisztviselői, közalkalmazotti, kormánytisztviselői munkakörökben (74,1%). Szintén magas a Szakirányú továbbképzésben végzetek pályán maradása (72,1%), illetve megfigyelhető, hogy az államigazgatási szektornak komoly megtartó ereje van, hiszen a kérdőív alapját képező két célcsoport között négy évnyi különbséggel is csak csekély lemorzsolódás mutatható ki.
18. A végzett hallgatók jelenlegi munkájuk során döntő részben azt a tudást, megszerzett készségelemeket használják, amelyeket a kérdőív alapját képező végzettség biztosított számukra. Mindössze minden kilencedik (12%) válaszoló mondta azt, hogy egyáltalán nem használja azokat. Teljes vagy nagymértékben a, levelező munkarendben végzetek (50,1%), szakirányú továbbképzésben (52,9%), valamint a 2016-ban végzetek (46,9%) használják ezeket az ismereteket.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem továbbra is kiemelt figyelemmel kezeli azokat a visszajelzéseket, amelyeket a végzett hallgatói fogalmazznak meg, egyrészt az NKE-n töltött éveikről, másrészt életpályájuk alakulásáról. Ennek érdekében az NKE Oktatási és Tanulmányi Iroda évek óta részt vesz egy országos kérdőíves vizsgálatban, melynek célja megismerni a felsőoktatásból kikerülő fiatal munkavállalók munka világába történő beilleszkedésének körülményeit, valamint az abszolutóriumot szerzett hallgatók véleményét, tapasztalatait az Egyetemen szerzett tudás hasznosságáról.

Az intézményi DPR lebonyolítását az Oktatási és Tanulmányi Iroda koordinálta.

1. A kutatás módszertana

2021. május 15-től június 30-ig online kérdőíves vizsgálatot végeztünk a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen a 2016-ban, illetve a 2020-ban abszolutóriumot szerzett hallgatók körében a felsőoktatási jogszabályok előírásának megfelelően. A vizsgálat online standard kérdőíves adatfelvétellel történt az UniPoll kérdőívszerkesztő rendszerén keresztül, az anonimitás biztosításával.

1.1. A kérdőív összeállítása

A 2021. évi pályakövetési vizsgálatban a központi kérdőívblokk (országos) került lekérdezésre, amelyet az Oktatási Hivatal bocsátott rendelkezésünkre, amelyben kötelező kérdéskörök szerepelnek. A kérdőívben egymástól jól elhatárolódó blokkok vannak, amelyek a tanulmányokra, a covid járvánnyal kapcsolatos visszajelzésekre és a jelenlegi munkaerő-piaci státuszra kíváncsiak.

A kérdések túlnyomórészt strukturált jellegűek voltak (Likert-skála típusúak), kis számban fordultak elő strukturálatlan kérdések.

A válaszadói hajlandóság növelése érdekében egy levelet melléeltünk volt hallgatóinknak a kérdőív linkje mellé, illetve a kutatás folyamán heti rendszerességgel küldtünk emlékeztető e-maileket is.

1.2. Feldolgozás és elemzés

- ◆ A kérdőívek feldolgozását és elemzését az SPSS matematikai statisztikai program segítségével végeztük el.
- ◆ A jobb szemléltetés érdekében az adatokat százalékos eloszlásuk alapján mutatjuk.
- ◆ A terjedelmi korlátok miatt a tanulmányban csak a legfontosabbnak ítélt itemek ábrázolása található meg.
- ◆ Az elemzésben elsősorban a végzés éve (2016 vagy 2020), a munkarend (nappali vagy más) illetve a képzés jellemzői (alap, mester, osztatlan vagy szakirányú továbbképzés) változók mentén foglaltunk meg megállapításokat.

2. . Az alapadatok és a minta összetétele

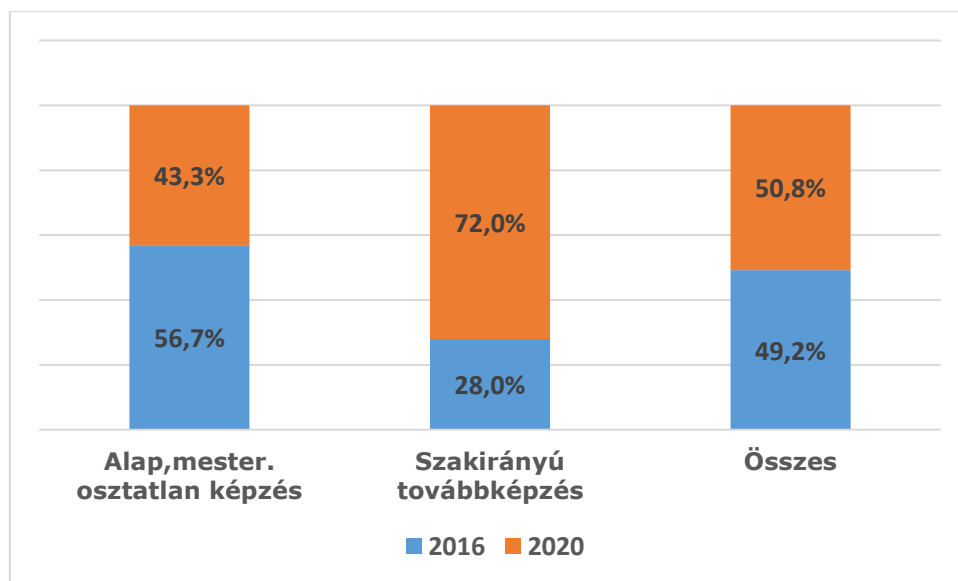
A kutatási folyamat elején a legelső feladat az alapsokaság meghatározása volt. Az online adatfelmérés sajátossága, hogy a kutatásban részt vevő populáció minden tagjának létező és valós e-mail címmel kell rendelkeznie, amely alapvetően meghatározta azt is, hogy mekkora a kutatásban részt vevő alapsokaság. Mindezek ismeretében a kutatás időpontjában abszolutóriumot szerzett e-mail címmel rendelkező hallgatók létszáma 4191 fő.¹ Számukra elküldtük a kutatás alapját képező kérdőívet. Ennek alapján a 2021. évi pályakövető vizsgálatban az alapsokaságot 4191 főben állapítottuk meg.

¹ az e- mail címek listájának összeállítása a Neptun rendszerben megadott elérhetőségek alapján történik, így azok valóságát nem tudtuk ellenőrizni.

Az alappopuláció és a minta kialakítása több ponton is nehézségekbe ütközött. Egyrészt az on-line elérhetőséget lehetővé tevő e-mail címek részleges hiánya, másrészt a válaszadói hajlandóság alacsony volumene miatt. A válaszadói hajlandóság alacsony foka várható eredmény volt, hiszen egyrészt erre utaltak az előző évek hasonló vizsgálata is (2012-ben 488 fő, 2013-ban 400 fő, 2014-ben 451 fő, 2015-ben 416 fő, 2016-ban 585, 2017-ben 696 fő, 2018-ban 571 fő, 2019-ben 440 fő, 2020-ban 631 fő). Másrészt az e-mail címek körüli bizonytalanság (van-e egyáltalán, létező mail cím lett megadva a Neptunban) is közrejátszott ebben. A fenti okok együttes eredményeként a kutatás elsősorban annak a populációnak az eredményeit teszi értelmezhetővé, akik ténylegesen részt vettek a vizsgálatban (tehát visszaküldték a kérdőíveket), létszámuk 545 fő, arányuk 13% volt.

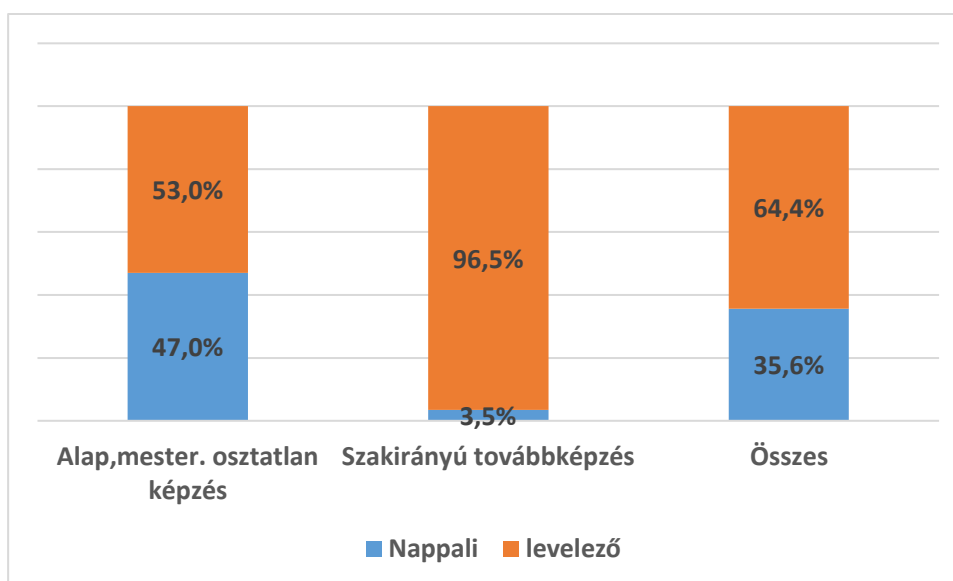
A tanulmány alapját képező sokaság a végzettség évét tekintve nagyon kiegyensúlyozott mintát eredményezett, hiszen a válaszolók 50,8%-a (277 fő) 2020-ban, míg 49,2%-a (268 fő) 2016-ban szerezte meg a kérdőív alapját képező végzettségét. A képzések szintje már nagyobb eltérést mutat, az alap, mester és osztatlan szakok esetén 2016-ban végeztek nagyobb arányban (56,7%), addig a szakirányú továbbképzésben végeztek válaszaik 2020-ban domináltak (72%) (1. ábra).

1. ábra A válaszolók képzési szintje a végzés éve alapján (N=545)

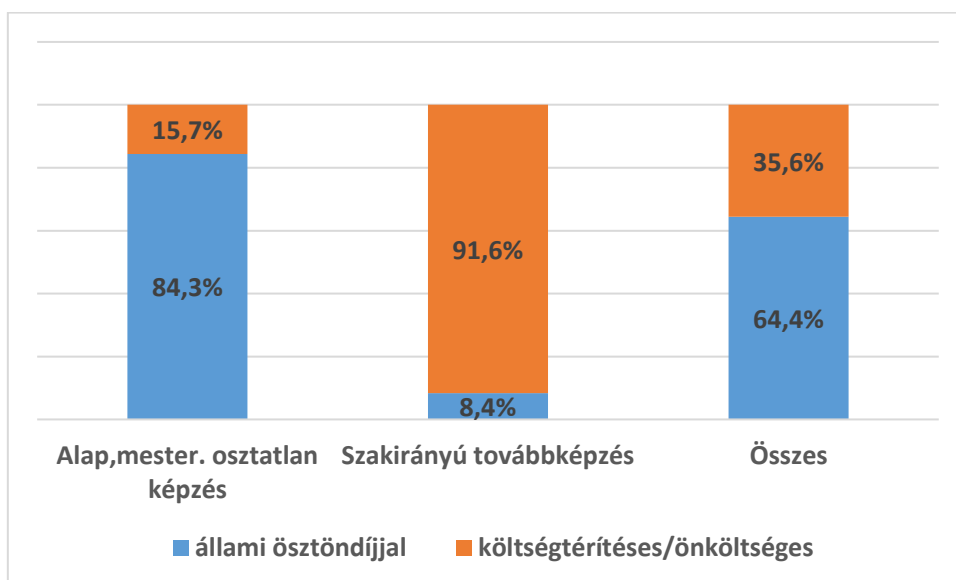
A munkarend szerinti összehasonlítás esetén azt látjuk, hogy az alap, mester és osztatlan képzéseken nappali munkarendben végeztek (47%) csaknem annyian vannak, mint a levelező munkarendben (53%). Ugyanakkor a szakirányú továbbképzés szinte csaknem teljes egészében levelező munkarendben valósult meg (96,5%) (2. ábra).

2. ábra A végzettek képzési szintje a munkarend szerint (N=545)

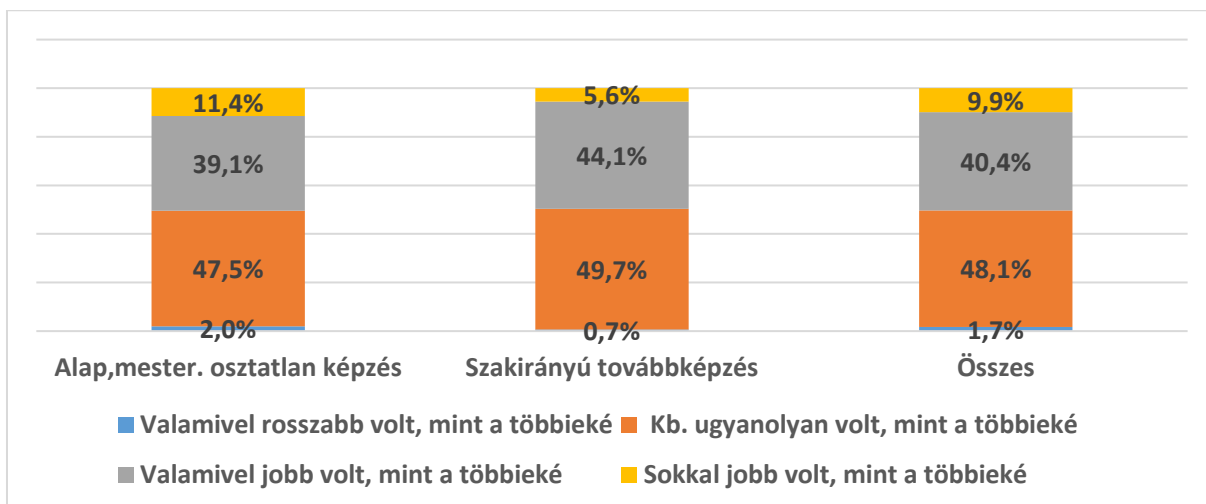
Az egyetemi tanulmányokat biztosító pénzügyi háttér a képzési szint szerint egymással ellentétes képet mutat. Az Egyetem végzettjeinek kétharmada (64,4%) állami ösztöndíjban részesült tanulmányai alatt, ezt azonban jelentősen módosítja a képzési szint. Amíg az alap, mester és osztatlan képzések négyötöde (84,3%) állami ösztöndíj segítségével valósult meg, addig a szakirányú továbbképzésen az önköltséges finanszírozási forma dominált (91,6%) (3. ábra).

3. ábra A képzési szintek finanszírozási jellemzői (N=545)

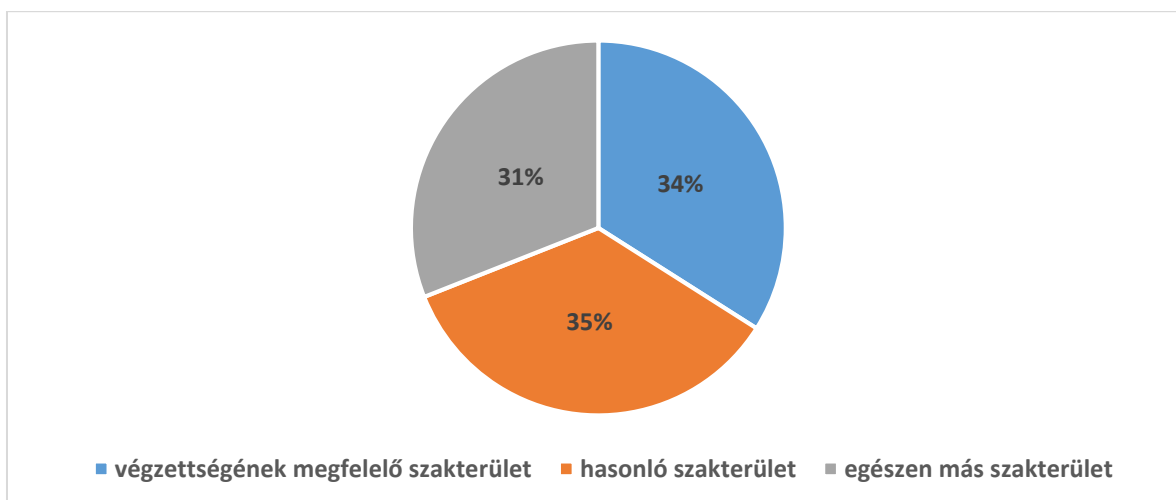
A tanulmányok ideje alatti saját tanulmányi eredmények megítélésének kérdésében nincs jelentős eltérés a két minta között. Végzettségi szinttől függetlenül megállapítható, hogy a végzettek legnagyobb hányada hasonlóan ítéli meg a teljesítményét a többi hallgatóhoz képest (4. ábra). A végzettség megszerzésének éve sem befolyásolja döntően a véleményeket, míg 2016-ban a hallgatók 50,7%-a gondolta azt, hogy tanulmányi eredményei hasonlóak az évfolyamtársaihoz, addig ez az arány 2020-ban csekély mértékben, 45,5%-ra módosult.

4. ábra Tanulmányi eredmények megítélése a végzettség szintje szerint (N=545)

A megkérdezett hallgatók 13%-a (71 fő) jelenleg is felsőfokú tanulmányokat folytat. Valamivel többen vannak közöttük azok, akik 2020-ban végeztek (15,5%), szemben a 2016-ban végzettekkel (10,4%). A képzések szintjei: alapképzés (BA/BSc)=6 fő; mesterképzés (MA/MSc)=35 fő; osztatlan képzés (pl. jogász, orvosképzés)=12 fő; doktori képzés – PhD, DLA=6 fő; felsőfokú szakképzés/felsőoktatási szakképzés=3 fő; szakirányú továbbképzés=9 fő. Ezeknek a képzéseknek egy jelentős része a kérdőíves megkeresés alapjául szolgáló végzettségnek részben vagy teljes egészben megfelelő szakterületen zajlott, vagyis nagyon jól kiegészíti az alapvégzettséget (5. ábra).

5. ábra A jelenlegi felsőfokú képzések illeszkedése az eredeti végzettséghez (N=71)

A hallgatók egy része az első felsőfokú végzettség megszerzéséig másik képzésben is szerzett végzettséget. A válaszolók harmada (32,7%, 178 fő) szerzett diplomát/abszolutóriumot a kérdőív alapját képező képzés mellett egy másik felsőfokú képzésben. A képzések szintjei: alapképzés (BA/BSc)=65 fő; mesterképzés (MA/MSc)=25 fő; osztatlan képzés (pl. jogász, orvosképzés)=12 fő; egyetemi – hagyományos képzés=10

fő; főiskolai – hagyományos képzés=35 fő; felsőfokú szakképzés/felsőoktatási szakképzés=7 fő; szakirányú továbbképzés=18 fő. A válaszolók negyede (21,5%) a végzettségének megfelelő szakterületen, nagyobb részük (41,8%) hasonló szakterületen szerezte ezt a végzettségét. Jelentősnek nevezhető arány (36,7%) teljesen más szakterületen szerzett végzettséget, amely a lehetséges pályaelhagyás miatt lehet fontos eredmény.

A végzettség/abszolutórium megszerzését követően csaknem minden nyolcadik hallgató (12,7%) szerzett újabb diplomát. A képzések szintjei: alapképzés (BA/BSc)=10 fő; mesterképzés (MA/MSc)=35 fő; osztatlan képzés (pl. jogász, orvosképzés)=5 fő; doktori képzés – PhD, DLA=1 fő; felsőfokú szakképzés/felsőoktatási szakképzés=3 fő; szakirányú továbbképzés=12 fő. Közülük majdnem kétharmada (59,6%) válaszolta azt, hogy ezt a végzettséget azonos vagy hasonló szakterületen szerezte.

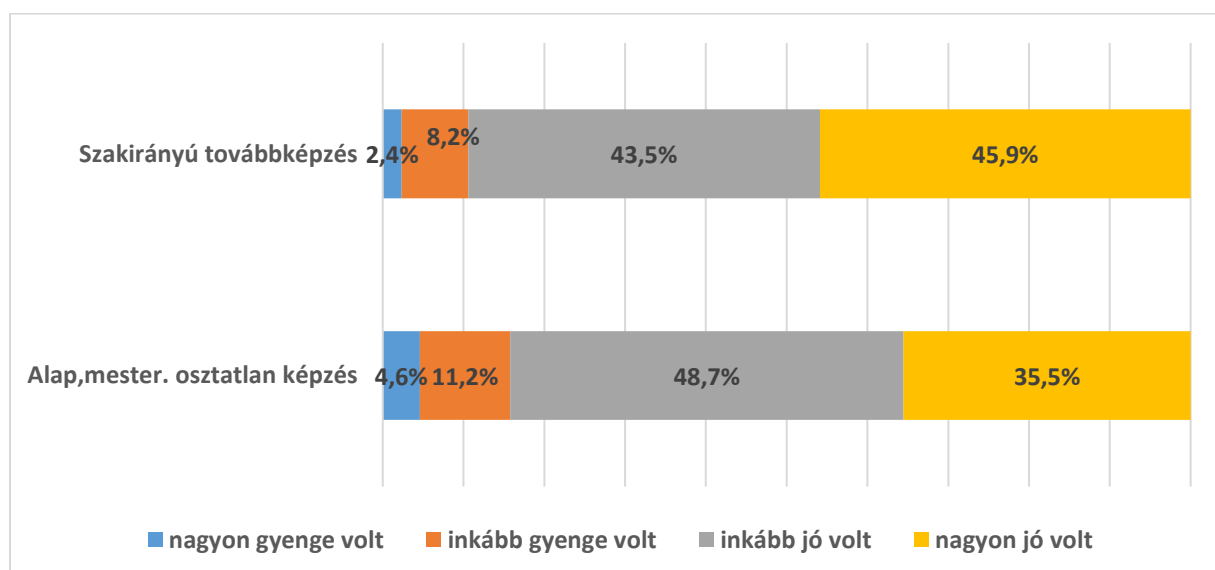
3. COVID blokk

A világszerte elhúzódó járványügyi helyzetre az NKE is reagált, ezért a 2020/21-es tanév tavaszi szemeszterében átállt a jelenléti oktatásról a digitális oktatásra.

A kérdőívben szereplő „COVID-blokkot” csak azoknak kellett kitöltenie, akik 2020 tavaszán hallgatói jogviszonyban álltak a kérdőív alapjául szolgáló képzésben. Számuk 237 fő, közülük 71 fő (30%) nappali munkarendben, 166 fő (70%) levelező munkarendben tanult. 152 fő (64%) alap, mester, osztatlan, 85 fő (36%) szakirányú továbbképzésben tanult.

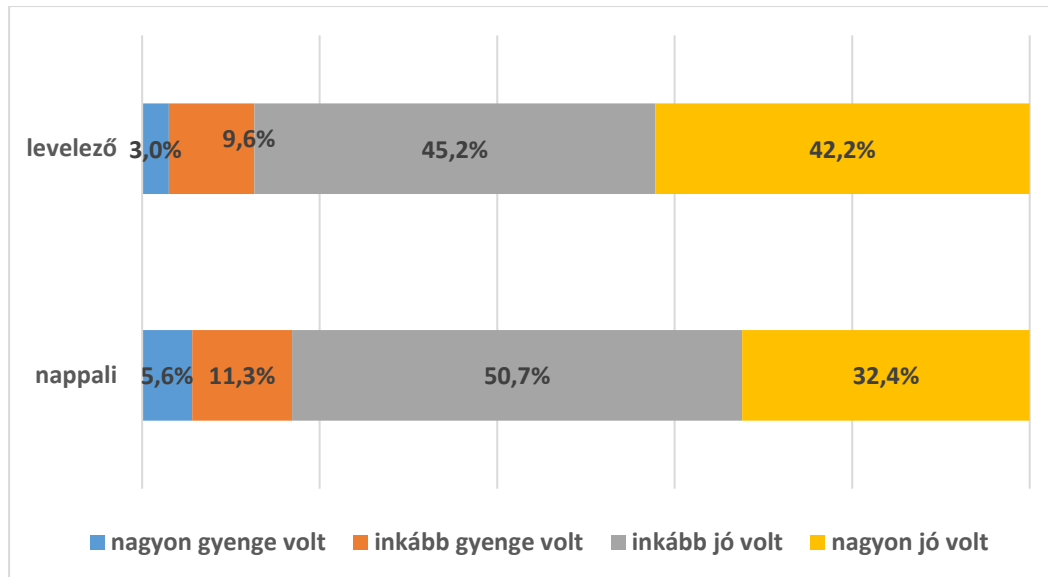
Az online oktatásra való átállás egyik alapvető feltétele, hogy mindenki rendelkezzen az alapvető saját (otthoni) tárgyi feltételekkel, mint digitális eszköz, szélessávú internetelérés. A megkérdezettek válaszaiból kitűnik, hogy döntő részük rendelkezett azzal a technikai háttérinfrastruktúrával, amely az eredményes tanuláshoz elengedhetetlen volt (6. ábra),

6. ábra A távoktatás otthoni feltételeinek teljesülése 2020 tavaszán a végzettségi szintje szerint (N=237)

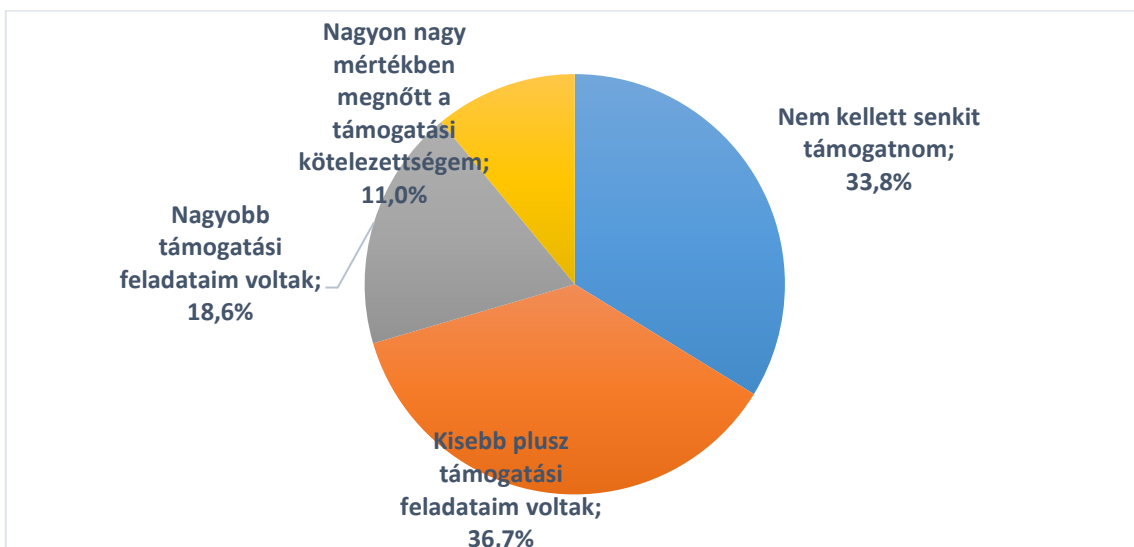
Az eltérő munkarendben végzettek esetén sem fedezhetünk fel lényeges különbséget az infrastruktúrához való hozzájutásban. Alapvetően mindkét almintaválaszai megerősítik azt, hogy a digitális átállás nemcsak szükséges, de hasznos is volt, a hallgatók ebben a formában is folytatni tudták a megkezdett tanulmányaikat (7. ábra).

7. ábra A távoktatás otthoni feltételeinek teljesülése 2020 tavaszán munkarend szerint (N=237)

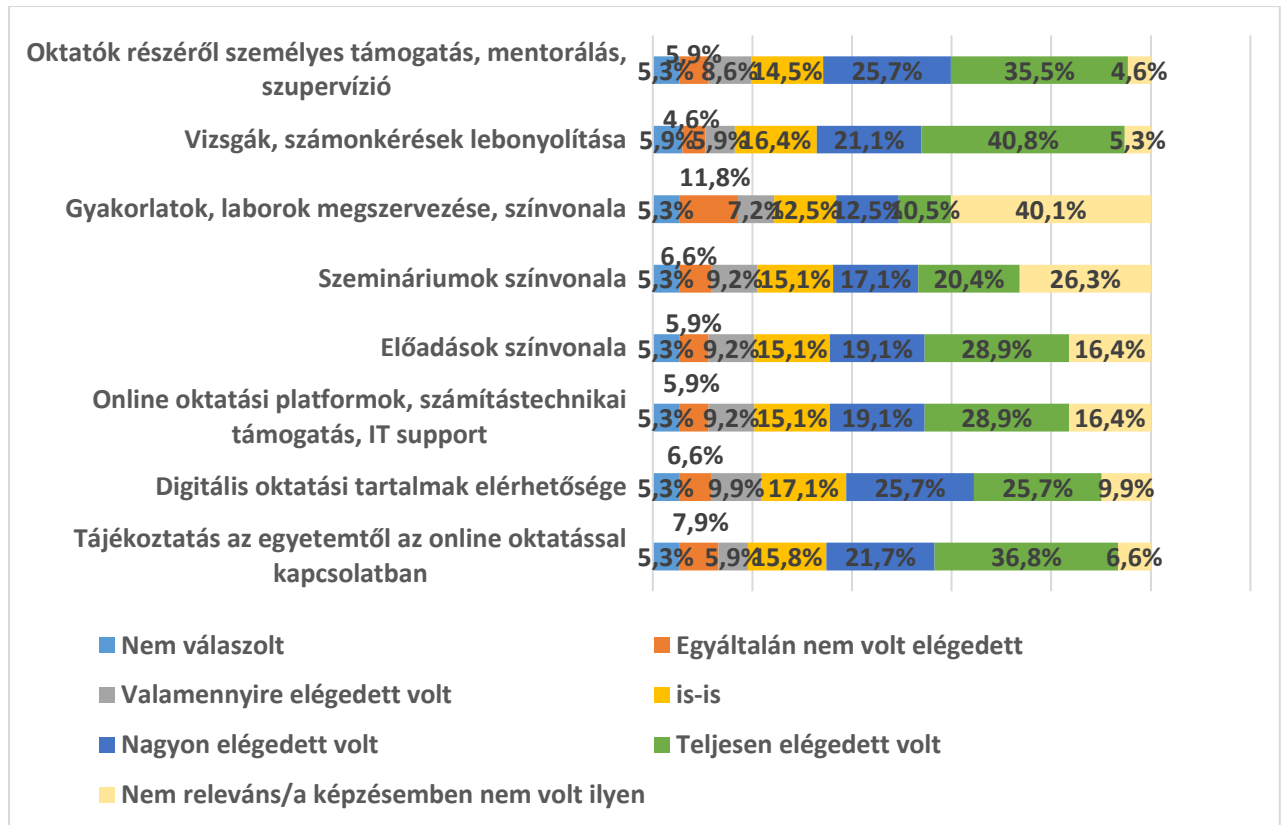
A járványhelyzetben fontosabbá váltak a társas kapcsolatok, az egymásra utaltság nagyobb méreteket öltött. Az idősek, a betegek gondozása, a gyerekek segítése az online tanulás során nagyobb odafigyelést követelt meg a társadalom szereplőitől. A válaszolók mindössze harmada (33,8%) válaszolta azt, hogy mindezt semmilyen mértékben nem érezte meg, a többségnek viszont többletfeladata keletkezett a környezetének támogatása miatt (8. ábra). Ezek az érezhető többletfeladatok ugyanakkor nem vonták el nagyon a tanulástól a hallgatókat, a válaszolók mindössze tizede (9%) felelte azt, hogy nagyon hátrányosan érintették ezek a feladatok, a döntő többség azonban azt felelte, hogy csak kismértékben vagy egyáltalán nem érintette őket hátrányosan a megnövekedett teher.

8. ábra A plusz családi feladatokban való részvétel eloszlása (N=237)

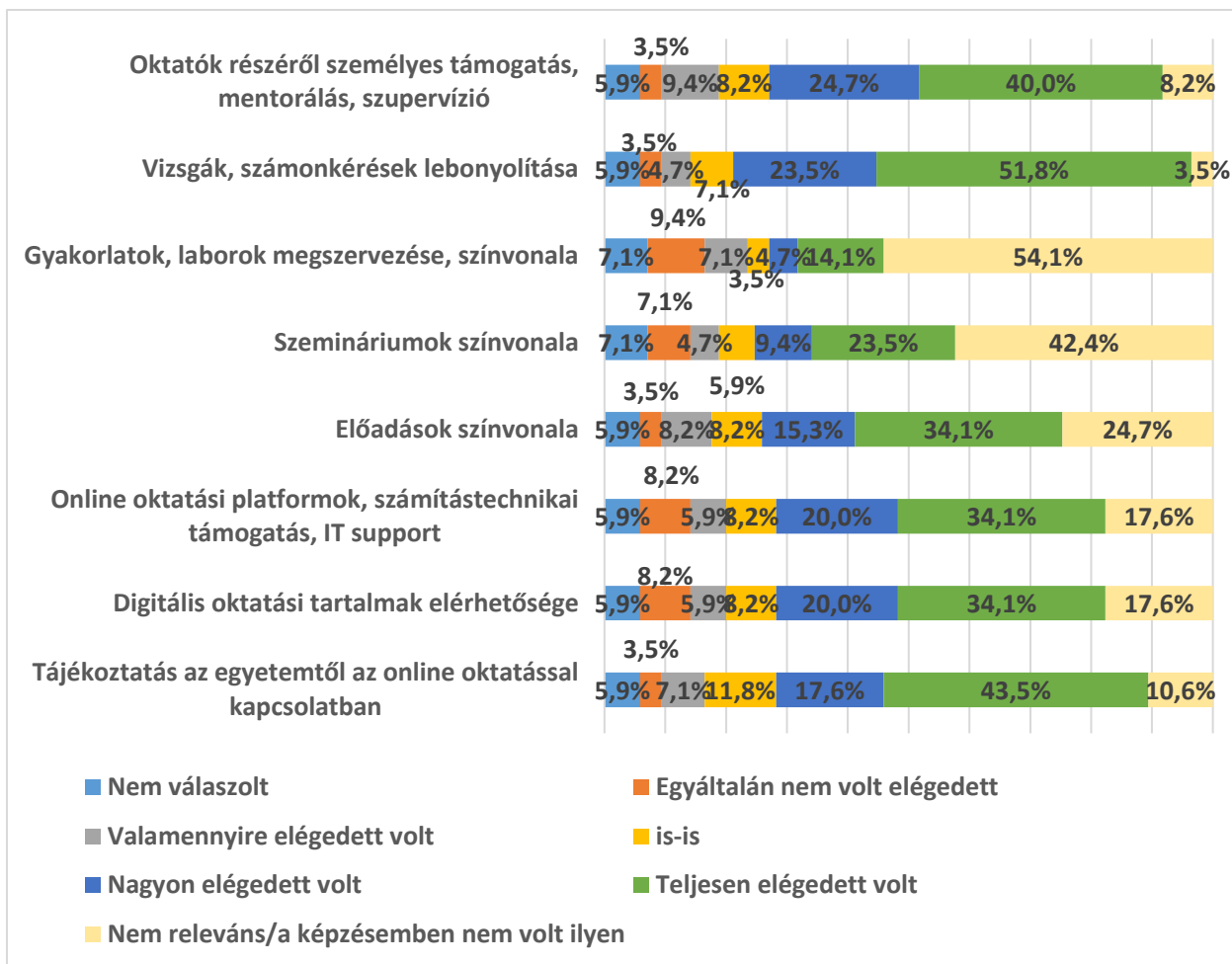
Az alap, mester valamint osztatlan képzéseken tanult végzett hallgatók leginkább a vizsgák, számonkérések lebonyolításával (40,8%), a tájékoztatással (36,8%), valamint az oktatók személyes támogatásával volt megelégedve (35,5%) (9. ábra).

9. ábra Az online oktatással való elégedettség mértéke néhány változó mentén az alap, mester és osztatlan képzésben végzettek esetén (N=152)

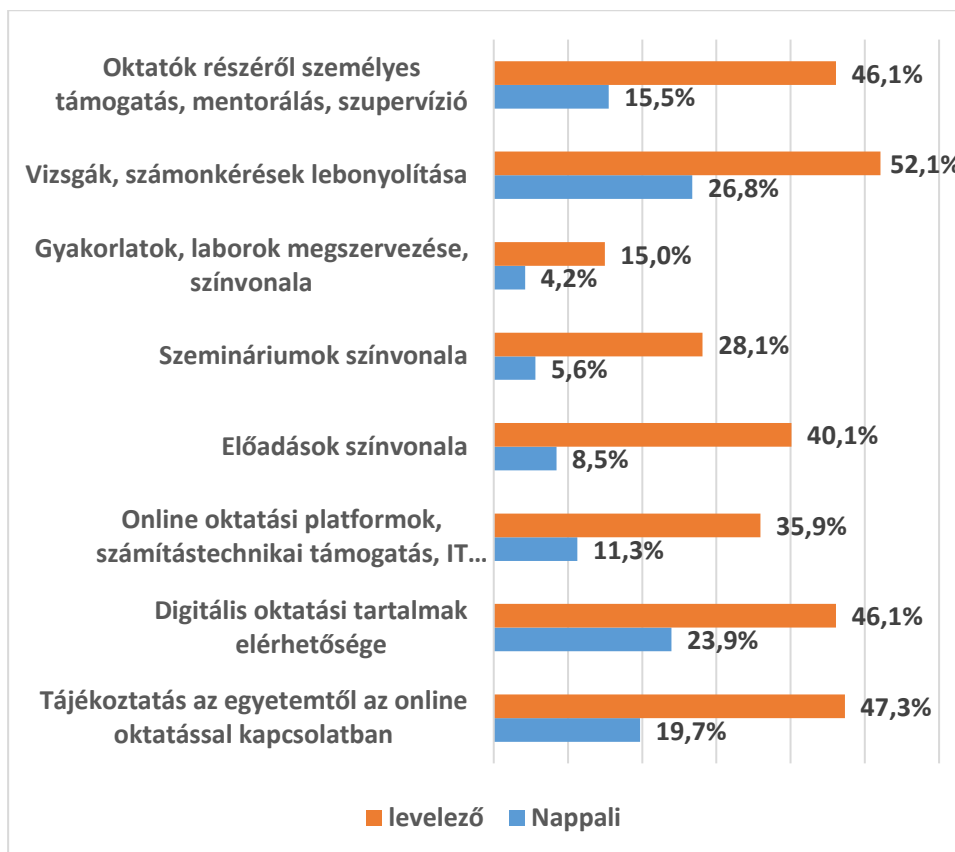
A szakirányú továbbképzésben végzettek esetén is egyértelmű volt, hogy a legnagyobb elégedettségi indexet a vizsgák, számonkérések lebonyolítása kapja (51,8%). Nagyon jónak ítélték meg a tájékoztatást az egyetem részéről (43,5%), valamint az oktatók segítőkész hozzáállását, segítségét (40%) (10. ábra).

10. ábra Az online oktatással való elégedettség mértéke néhány változó mentén a szakirányú továbbképzésben végzettek esetén (N=85)

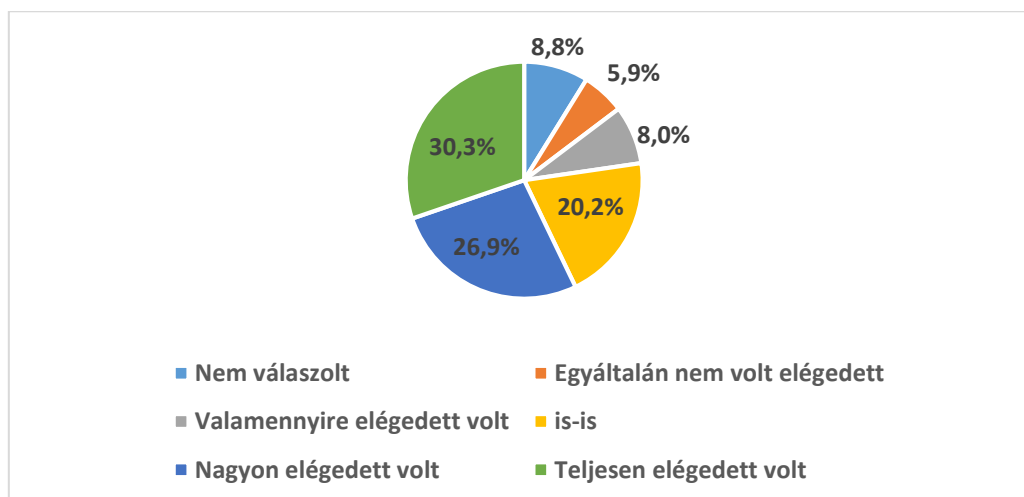
A munkarend alapján történő megkérdezések eredménye elsőre talán meglepő, de talán várható eredményt hozott. Az összes, kutatásban megkérdezett kérdés esetén azok a hallgatók voltak elégedettebbek, akik nem nappali tagozaton tanultak (11. ábra). Nagy valószínűséggel, ennek az a magyarázata, hogy a levelezős hallgatók az addigi tanulmányaik során is kevesebb alkalommal vettek részt jelenléti oktatásban, így számukra a digitális platformokra való áttérés is könnyebben ment.

11. ábra Elégedettségi eloszlások munkarend szerint („teljes mértékben elégedett voltam” válaszok alapján (N=237)

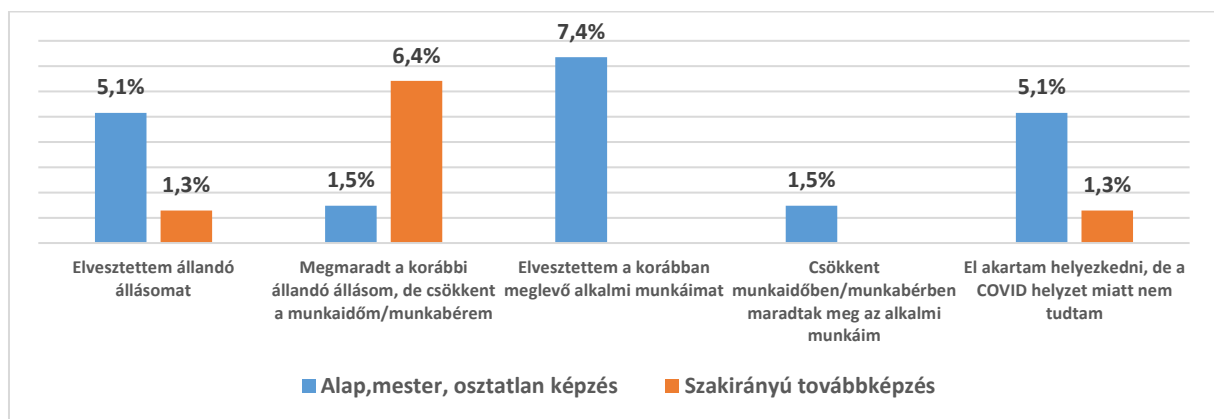
Össességében, a beküldött válaszok alapján megállapítható, hogy a hallgatók harmada (30,3%) teljes mértékben elégedett volt az Egyetemen zajló távolléti oktatással a COVID időszakban. A hallgatók negyede (26,9%) szintén jónak ítélte meg ezt az időszakot tanulás szempontjából. A válaszolók ötöde (20,2%) nem tudott egyértelműen állást foglalni ebben a kérdésben, és mindössze minden nyolcadik hallgató (13,9%) fejezett ki valamilyen szintű elégedetlenséget (12. ábra).

12. ábra Az NKE-n alkalmazott távoktatással való elégedettség eloszlása a 2020 tavaszi időszakra vonatkoztatva

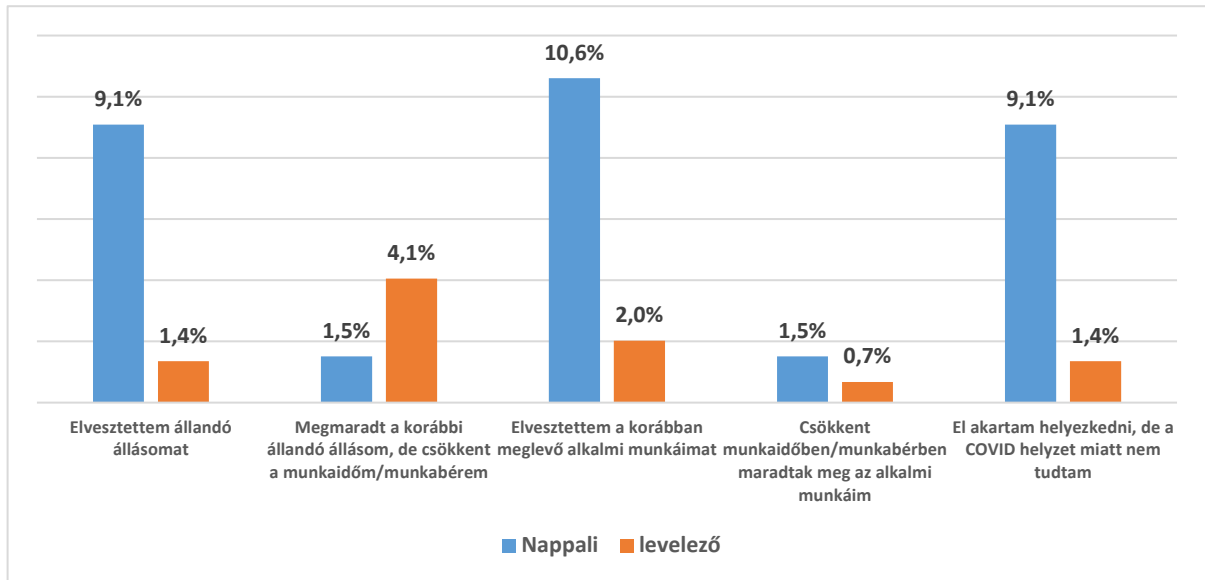
A COVID járványhelyzet nemcsak mentálisan rótt nagyobb terhet a társadalomra, hanem az élet minden területére, így a munkahelyek biztonságára is nagy hatással volt. Az NKE-n végzett hallgatók szerencsésebb helyzetben voltak, mint a társadalom egésze, hiszen egészen kis hányaduk számolt be arról, hogy jelentős mértékben megváltoztak volna a munkakörülményei. A szakirányú továbbképzésben résztvevők még egyetemi szinten is kedvezőbb helyzetben voltak, hiszen alig volt jellemző az, hogy elvesztették volna az állandó állásukat vagy az alkalmi munkáikat, és az elhelyezkedés sem jelentett számukra gondot. Az alap, mester, osztatlan képzésben végzettek esetén is nagyon alacsonyak a vonatkozó számarányok (13. ábra).

13. ábra A COVID járvány munkaügyi hatásai 2020 tavaszán a végzettek képzésének jellege szerint (N=237)

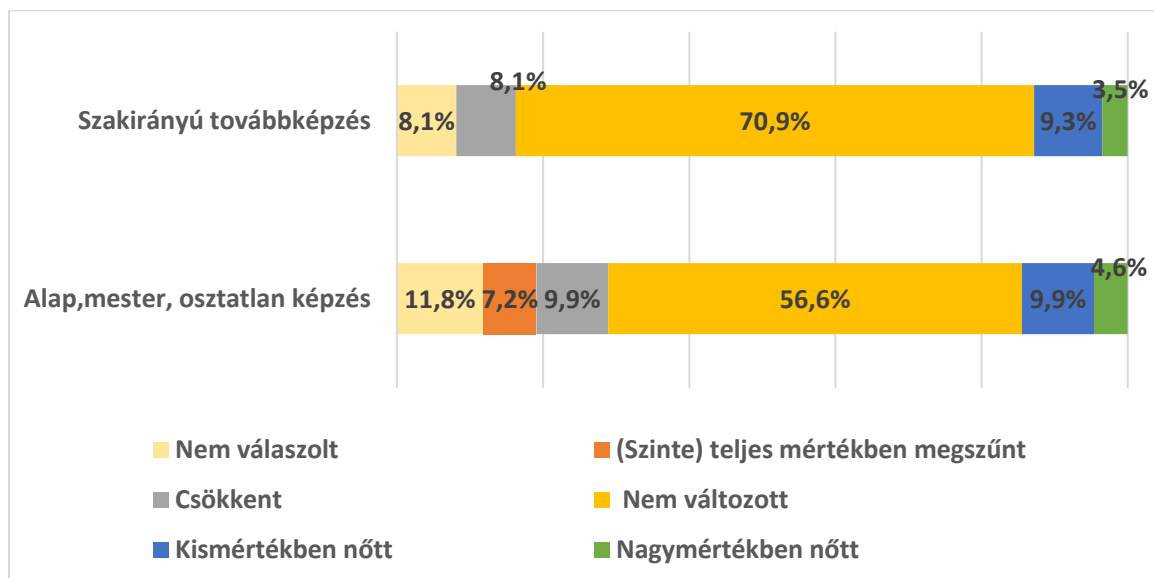
A további válaszok alapján megállapítható, hogy a nappali munkarendben végzettek inkább voltak kitéve a járvány negatív munkaügyi hatásainak, mint azok, akik levelezőn szerezték diplomáikat. A nappali munkarendben végzettek közel tizede elvesztette állandó állását, vagy korábban meglévő alkalmi munkáit. Helyzetükön az a tény sem segített, hogy csaknem tizedük nem tudott elhelyezkedni ebben az időszakban (14. ábra). Mindezek ellenére az NKE-n szerzett végzettség munkaerő-piaci értékét mutatja az, hogy a nappali munkarendben végzett hallgatók 74,2%-a, míg az levelező munkarendben végzettek 92,6%-a szerint semmilyen fennakadást nem okozott a COVID járvány 2020 tavaszán.

14. ábra A COVID járvány munkaügyi hatásai 2020 tavaszán a végzettek munkarendjének jellege szerint (N=237)

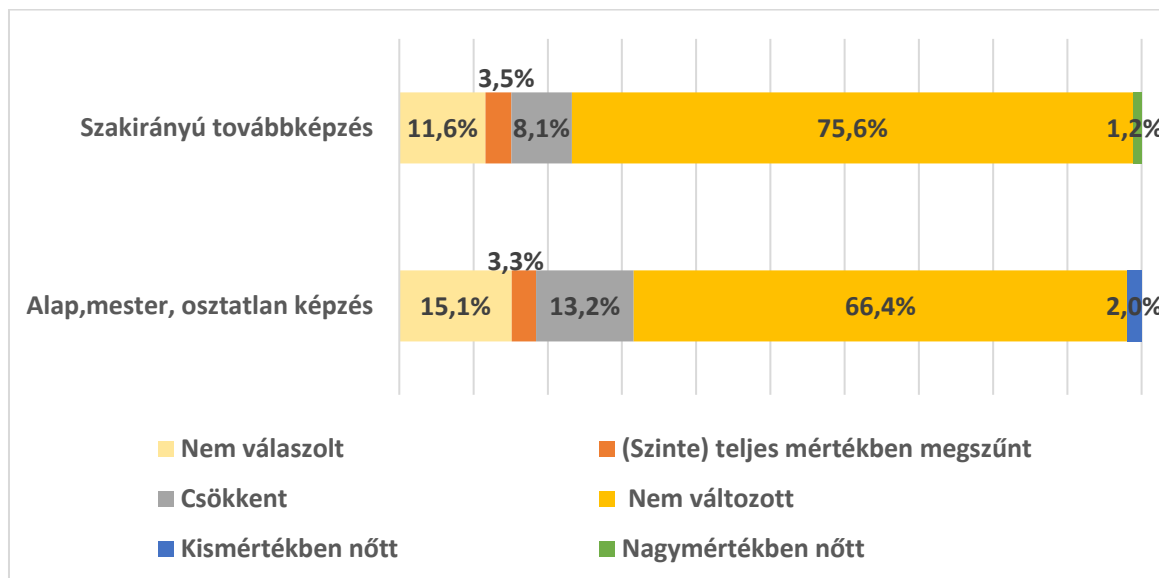

A járványhelyzet elhúzódása a családok egy részének anyagi helyzetét is kisebb-nagyobb mértékben befolyásolta. A végzetek képzésének jellege szerinti összevetésben azt látjuk, hogy igazolódik a fenti statisztika, mely szerint a szakirányú továbbképzésben végzettséget szerzők között arányaiban többen voltak azok, akiknél nem változtak az anyagi körülmények. Ez az állítás kiterjeszthető a közvetlen családi környezetre is (15-17. ábra).

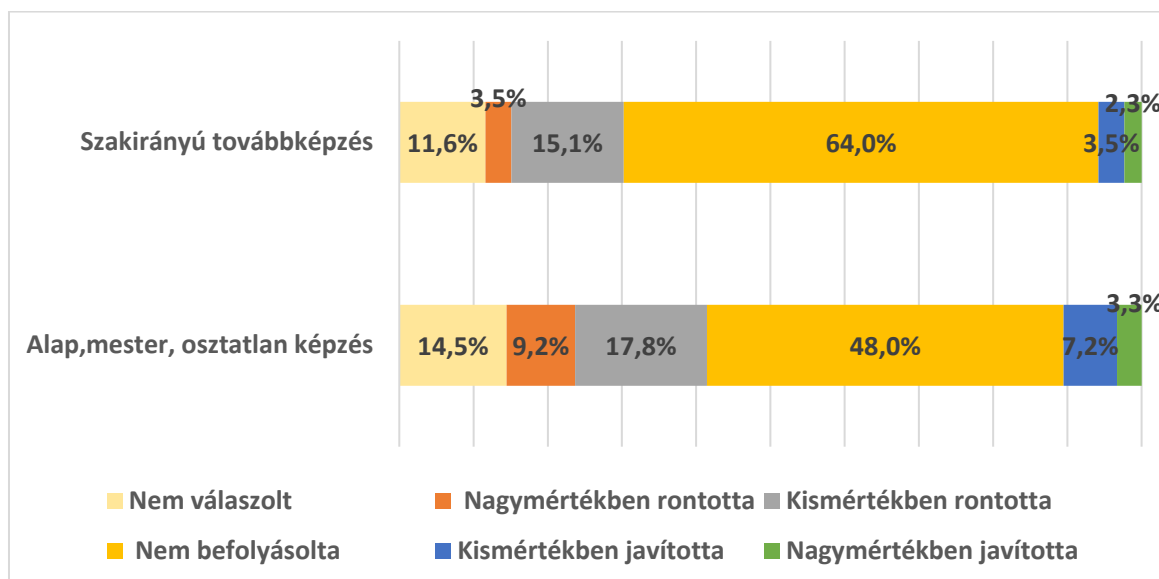
15. ábra.. A 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a saját munkavégzésből származó jövedelem változásai, a végzetek képzésének jellege szerint (N=237)

16. ábra A 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a másoktól (szülők, házastárs stb.) származó jövedelem változásai, a végzetek képzésének jellege szerint (N=237)

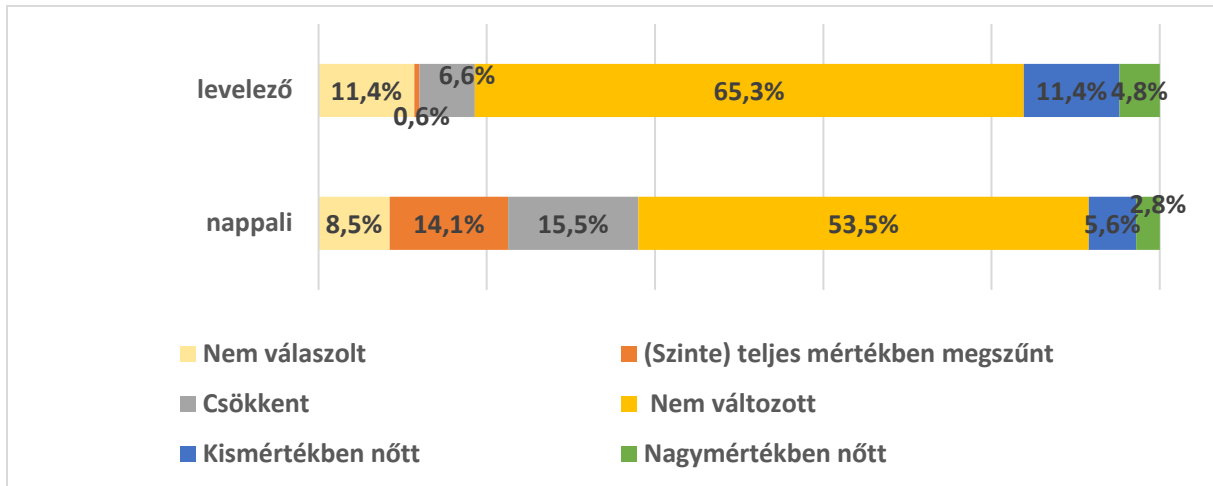
17. ábra A 2020 tavaszi COVID időszak hatása a saját anyagi helyzetre, a végzetek képzésének jellege szerint (N=237)

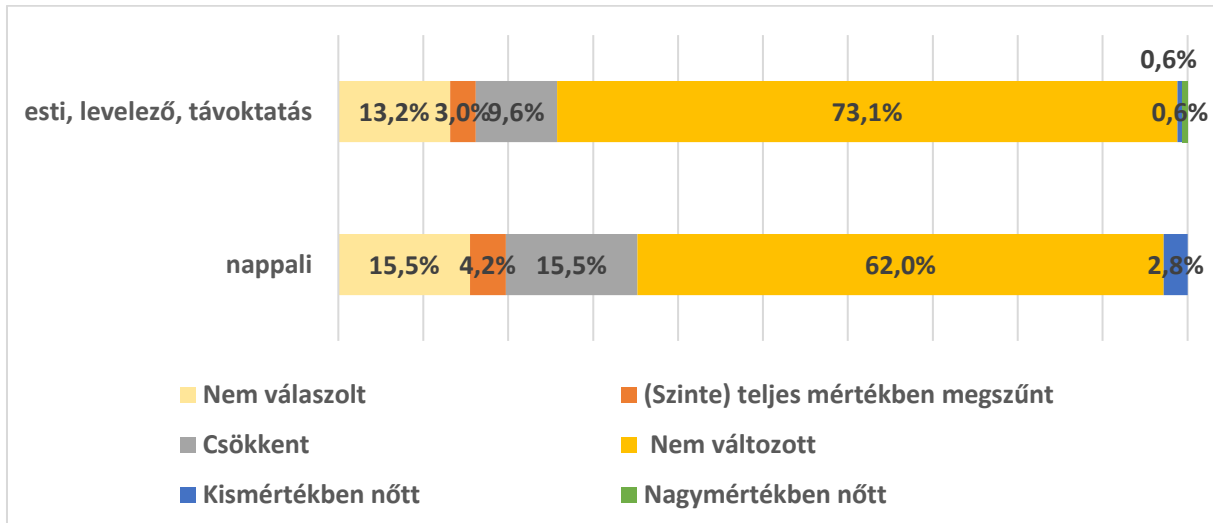
A munkarend szerinti megközelítés alapján megfogalmazhatjuk, hogy a nappali tagozaton végzetek anyagi helyzetében nagyobb változásokat idézett elő a járványhelyzet. Amíg a levelező munkarend végzettjei közül kétharmadnak (65,3%) nem változott a saját munkavégzésből származó jövedelme, ez a nappali munkarendben végzett hallgatók alig több mint feléről (53,5%) mondható el. A közvetlen rokon kapcsolat esetén is ez a tendencia bontakozott ki, így az anyagi helyzet változásai is elsősorban a volt nappalisokat érintették negatívan (18-20. ábra). A volt hallgatók kétharmadának (64,7%) nem kellett 2020 tavaszán költségtérítést fizetnie a

tanulmányaiért, ez minden bizonnyal megkönnyítette számukra az oktatásban való részvételt.

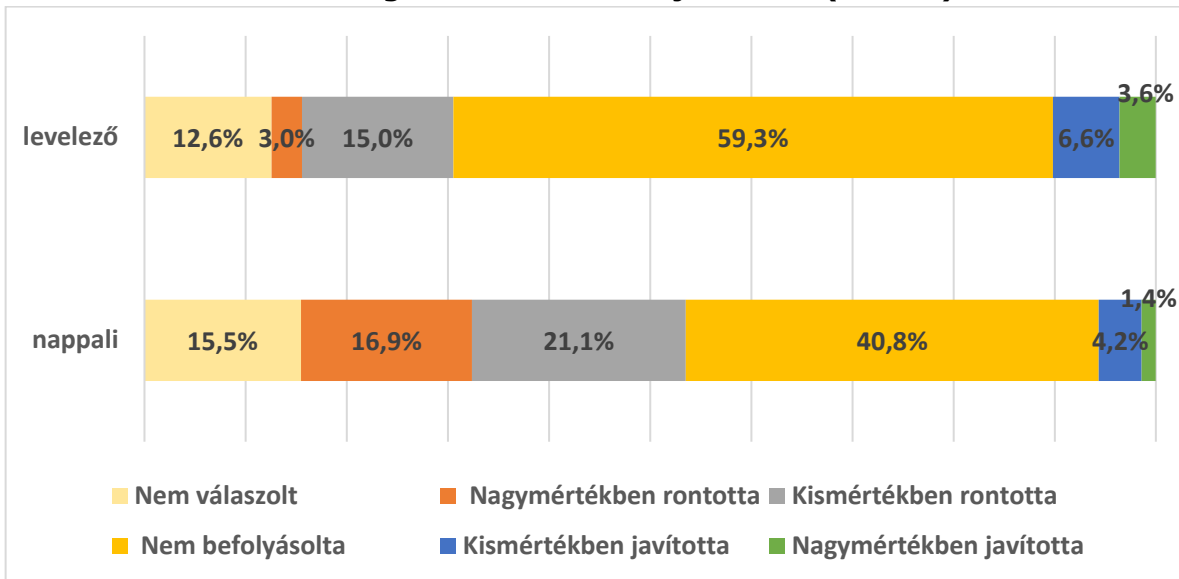
18. ábra A 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a saját munkavégzésből származó jövedelem változásai, a végzetek munkarendje szerint (N=237)

19. ábra A 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a másoktól (szülők, házastárs stb.) származó jövedelem változásai, a végzetek munkarendje szerint (N=237)

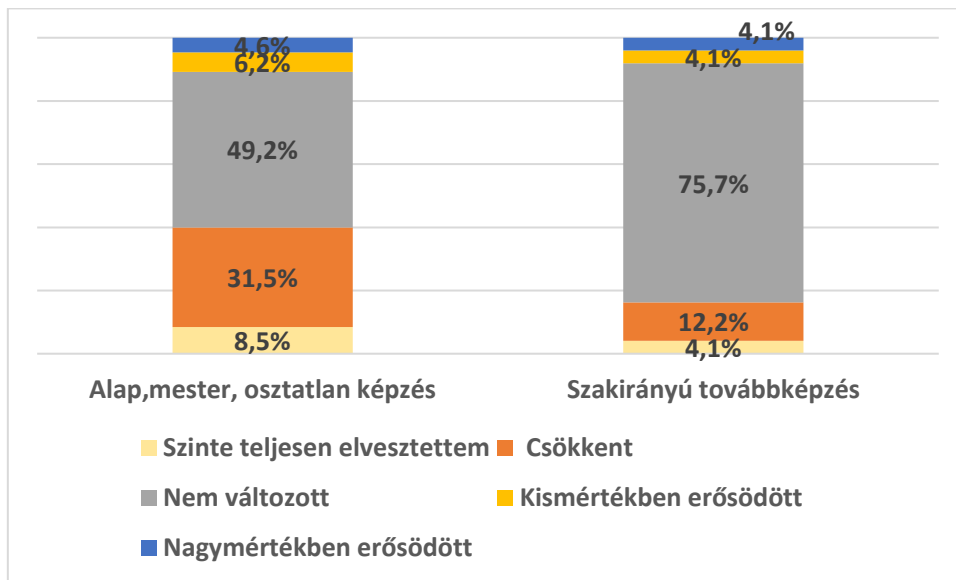

20. ábra A 2020 tavaszi COVID időszak hatása a saját anyagi helyzetre, a végzetek munkarendje szerint (N=237)

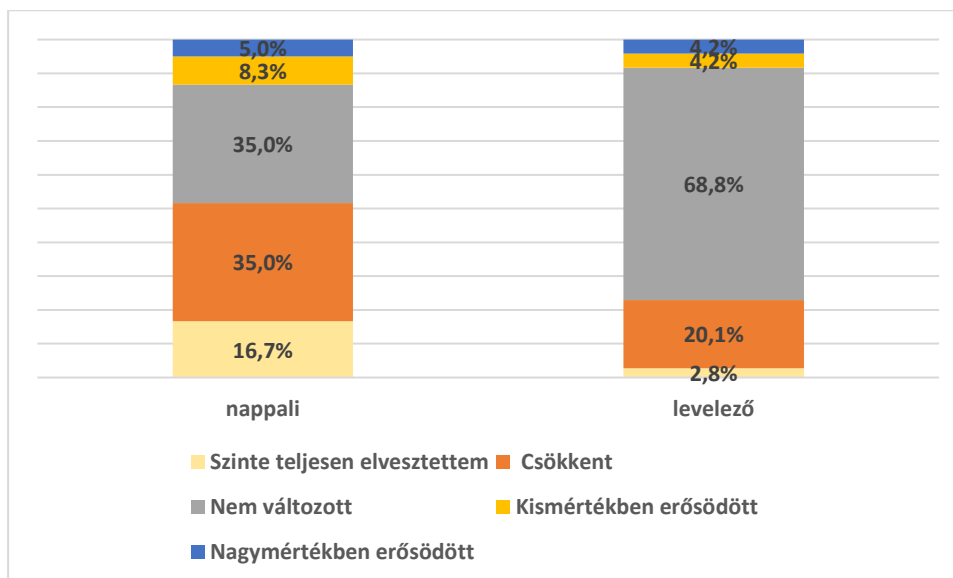
A járványhelyzet további hatásai begyűrűztek az oktatás területére is. A munkarend és a képzés jellege meghatározóak voltak a tanulási motivációk eltérő mintáinak kirajzolódásában. A szakirányú továbbképzésben végzetek háromnegyedénél semmiyen változás nem volt tapasztalható a tanulási motivációkat illetően, ez az alap, mester, osztatlan képzések esetén csak minden második hallgatóról volt elmondható (21. ábra).

21. ábra A tanulási motivációk alakulása a 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a végzetek képzésének jellege szerint (N=204)

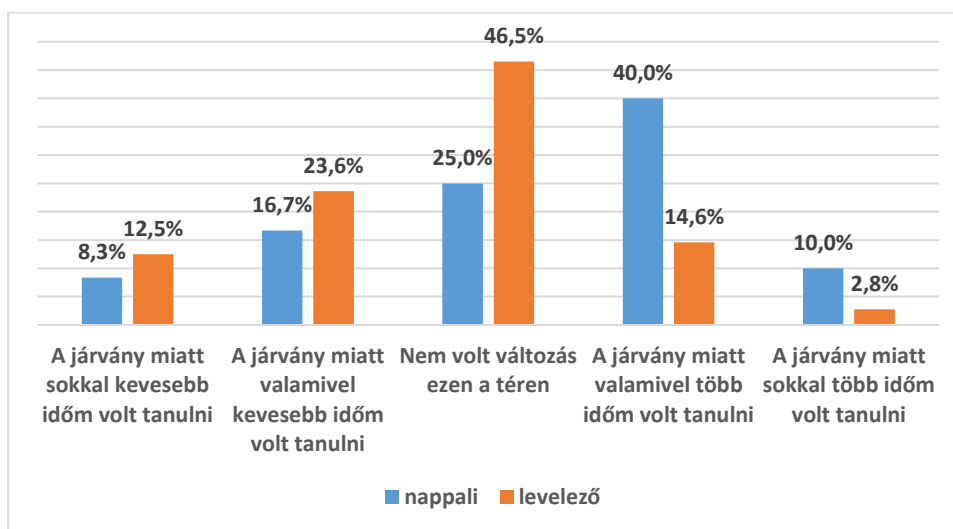
Drámainak is nevezhető a helyzet a nappali munkarendben végzetek esetén, hiszen a válaszolók több mint fele (51,7%) válaszolta azt, hogy negatív irányban változtak a tanulással kapcsolatos attitűdjei a kérdezett időszakban. Ugyanerről a levelező munkarendben végzettséget szerzők közül csak minden negyedik-ötödik hallgató számolt be (22. ábra).

22.ábra A tanulási motivációk alakulása a 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a végzetek munkarendje szerint (N=204)

A tanulásra fordítható idő mindig is az egyetemi tanulmányok egyik kulcsmomentuma volt. Erre is hatással volt a járványhelyzet, amely elsősorban az eltérő munkarendben végzetek esetén volt kimutatható. A nappalisok fele (50%) nyilatkozta azt, hogy a járvány miatt valamivel, vagy sokkal több ideje volt tanulni (23. ábra). Általánosságban megállapítható, hogy a járványhelyzet csak a hallgatók egy kis részénél jelentette azt, hogy kevesebb idő jut a tanulmányaira.

23.ábra A tanulásra fordított idő alakulása a 2020 tavaszi COVID időszak alatt, a végzetek munkarendje szerint (N=204)

A végzett hallgatók kismértékben éreztek változást a tanulmányi követelményekben. Mivel ezek az érzések szubjektívek, így mindkét irányban voltak kilengések. A hallgatók nagyjából fele (44,8%) érezte úgy, hogy a tanulmányi követelmények az online időszakban is változatlanok maradtak. A hallgatók inkább érezték

könnyebbnek (41,2%) a félév követelményeit, mint nehéznek (14,3%). Mindezt alátámasztja az is, hogy végzetek adott időszakra vonatkozó tanulmányi eredménye pozitív irányba tolódott el. Minden negyedik végzett (25%) érezte úgy, hogy jobban lettek a tanulmányi eredményei.

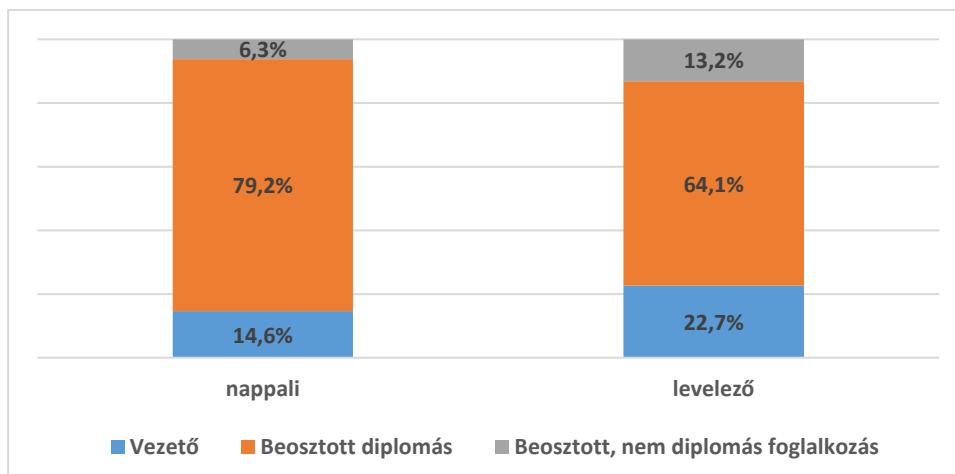
Az elhúzódó járványhelyzet természetesen nem csak a folyamatos tanulmányokat nehezítette meg, hanem a tanulmányok lezárását jelentő időszakot is. A végzetek harmada (31,5%) szerint a képzés zárásához szükséges tanulmányi követelmények teljesítését megnehezítette a járványidőszak. Hasonló arányban (33%) érezték úgy a volt hallgatók, hogy a képzés zárásához szükséges adminisztratív ügyek intézése is nehezzé vált. Ez különösen igaz volt a nappali munkarendben tanulók esetén, hiszen közülük minden második hallgató (57,9%) válaszolta ezt.

4. Jelenlegi munkaerő-piaci státusz

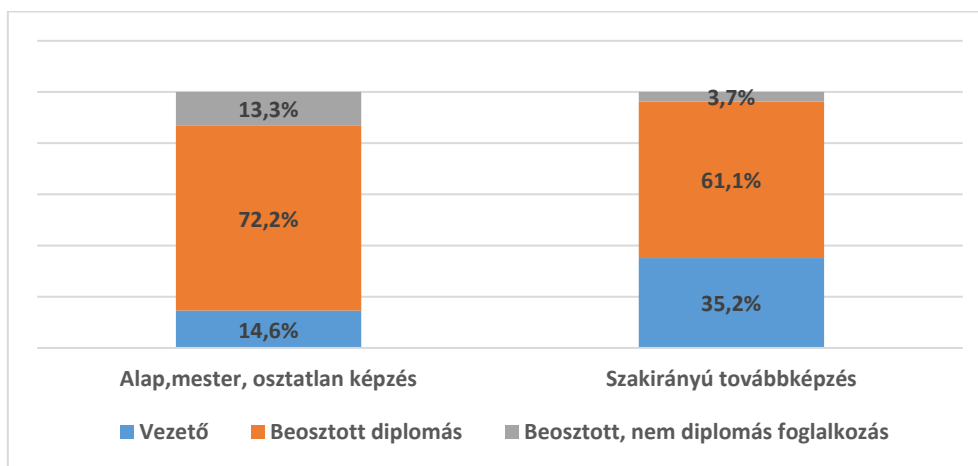
Napjainkban teljesen elfogadottá vált az a trend, hogy az egyetemisták a tanulmányaik mellett valamilyen formában részt vesznek a munkaerő-piacon. A 2016-ban és 2020-ban végzetek négyötöde (84,2%) dolgozott valamilyen formában (2016-ban 76,7%; 2020-ban 87,2%), ennek harmada (36,3%) olyan munkakörben tevékenykedett, amely kapcsolódott a tanulmányaihoz is. Mindez azt is jelenti, hogy az NKE-s hallgatók már valós munkatapasztalattal kerülnek ki az egyetemről.

A jelenlegi munkaerő-piaci státusz alapján a végzetek döntő része (90,5%) alkalmazott. A többi, meghatározott kategóriában egyenletesen oszlanak el a volt hallgatók. Önfoglalkoztató, önálló vállalkozó (szellemi szabadfoglalkozású, egyéni vállalkozó, nincs alkalmazottja)=1,7%; Vállalkozó (alkalmazott(ak)at foglalkoztat)=1,3%; Munkanélküli=0,9%; Nappali munkarendben felsőoktatási hallgató=1,7%; CSED-en, GYED-en, GYES van=3,3%; Háztartásbeli, egyéb inaktív (eltartott)=0,7%. Az alkalmazottak döntő része, több mint kétharmada (69,3%) diplomás beosztott munkakörben dolgozik. Valamilyen vezető státuszban a válaszolók ötöde (19,9%) volt, míg minden tizedik (10,7%) végzett nem diplomás beosztott munkakörben dolgozott. A végzettség éve, a munkarend valamint a képzés jellege módosítják némileg ezeket az eloszlásokat. A nappali munkarendben végzetek között nagyobb arányban fordulnak elő a beosztott diplomás munkát végzők, a szakirányú továbbképzésben végzetek több mint harmada (25,2%) vezető beosztásban dolgozik. A végzettség megszerzésének évétől távolodva növekszik a vezető beosztásban és csökken a nem diplomás munkakörben foglalkoztatottak aránya. (24-26. ábra)

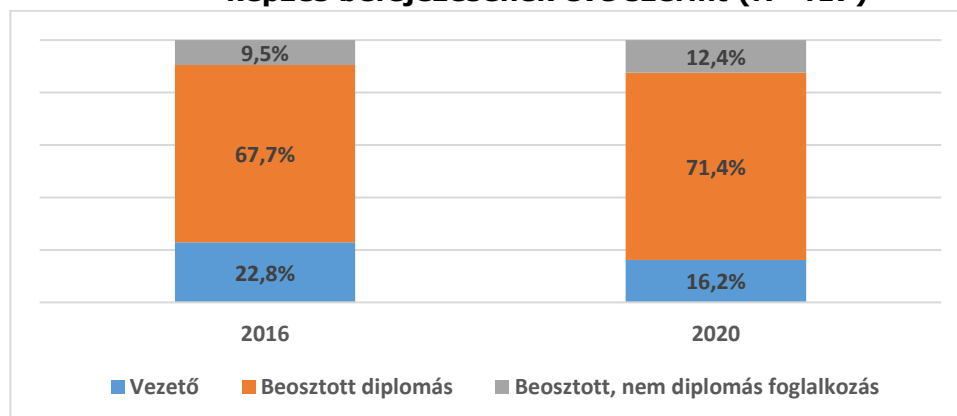
24.ábra Az alkalmazotti munkaerő-piaci státusz munkaköri eloszlása, munkarend szerint (N=417)

25.ábra Az alkalmazotti munkaerő-piaci státusz munkaköri eloszlása, a végzettség alapját jelentő képzés jellege szerint (N=417)

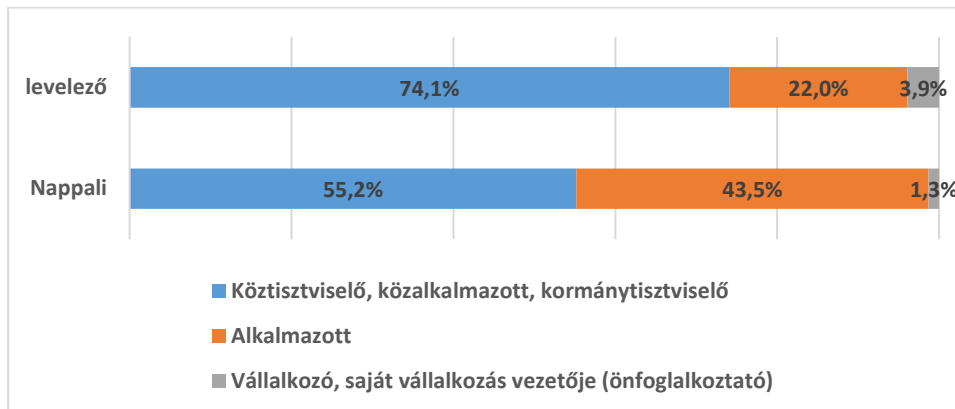
26.ábra Az alkalmazotti munkaerő-piaci státusz munkaköri eloszlása, a képzés befejezésének éve szerint (N=417)

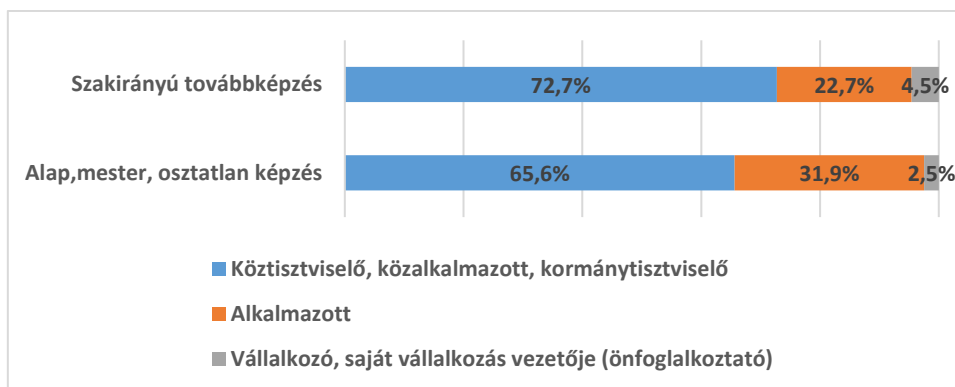
Az NKE-n 2016-ban és 2020-ban végzett, kérdőív kitöltők 95,6%-a jelenleg is dolgozik. Az levelező képzések végzettjei vannak legnagyobb arányban a köztisztviselői, közalkalmazotti, kormánytisztviselői munkakörökben (74,1%). Szintén magas a szakirányú továbbképzésben végzettek pályán maradása (72,1%), illetve megfigyelhető, hogy az államigazgatási szektornak komoly megtartó ereje van, hiszen a kérdőív alapját

képező két célcsoport között négy évnyi különbséggel is csak csekély lemorzsolódás mutatható ki (27-29. ábra). A megkérdezettek több mint négyötöde (83,2%) az állami szférában dolgozik.

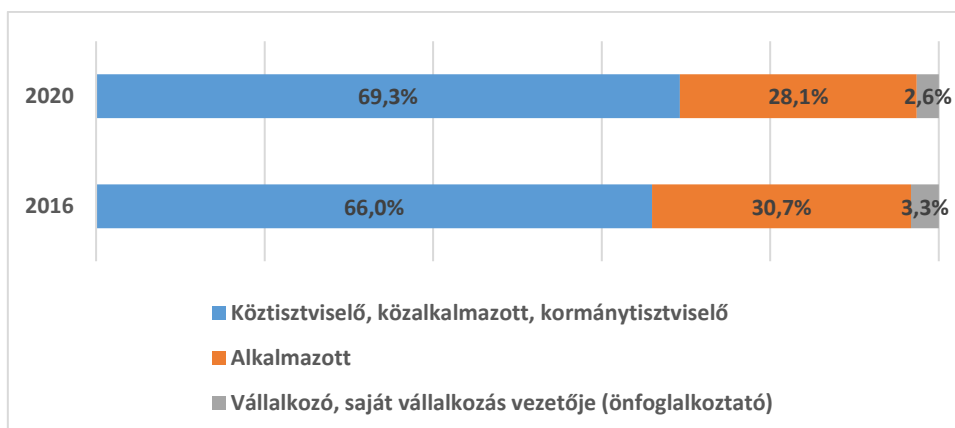
27.ábra Jelenlegi munkaerő-piaci részvétel, munkarend szerint (N=438)

28.ábra Jelenlegi munkaerő-piaci részvétel, a végzettség alapját jelentő képzés jellege szerint (N=438)

29.ábra Jelenlegi munkaerő-piaci részvétel, a képzés befejezésének éve szerint (N=438)

A végzett hallgatók jelenlegi munkájuk során döntő részben azt a tudást, megszerzett készségelemeket használják, amelyeket a kérdőív alapját képező végzettség biztosított számukra. Mindössze minden kilencedik (12%) válaszoló mondta azt, hogy egyáltalán nem használja azokat. Teljes vagy nagymértékben a levelezőn végzettek

(50,1%), szakirányú továbbképzésben (52,9%), valamint a 2016-ban végzettek (46,9%) használják ezeket az ismereteket.

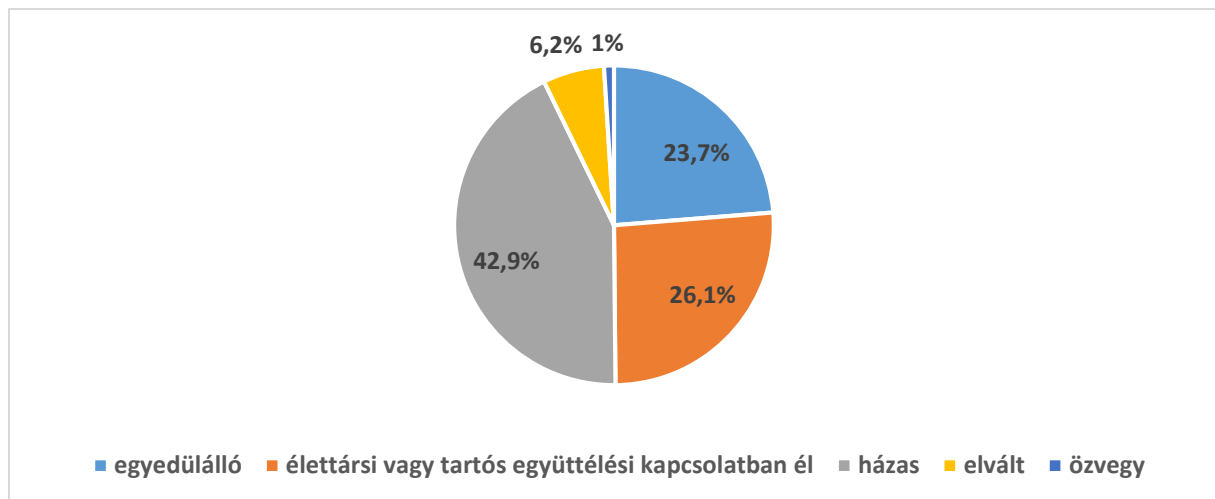
1. táblázat A végzettek átlagos havi nettó bevételeinek alakulás a különböző kategóriák szerint

Kategóriák	átlagértékek (forint)		
	mean	median	módusz
2016-ban végzett	517000	320000	300000
2020-ban végzett	313000	300000	400000
Nappali munkarend	414000	300000	300000
Esti, levelező, távoktatás	433000	327000	300000
Alap, mester, osztatlan képzés	439000	300000	300000
Szakirányú továbbképzés	385000	377700	400000

5. Személyes adatok

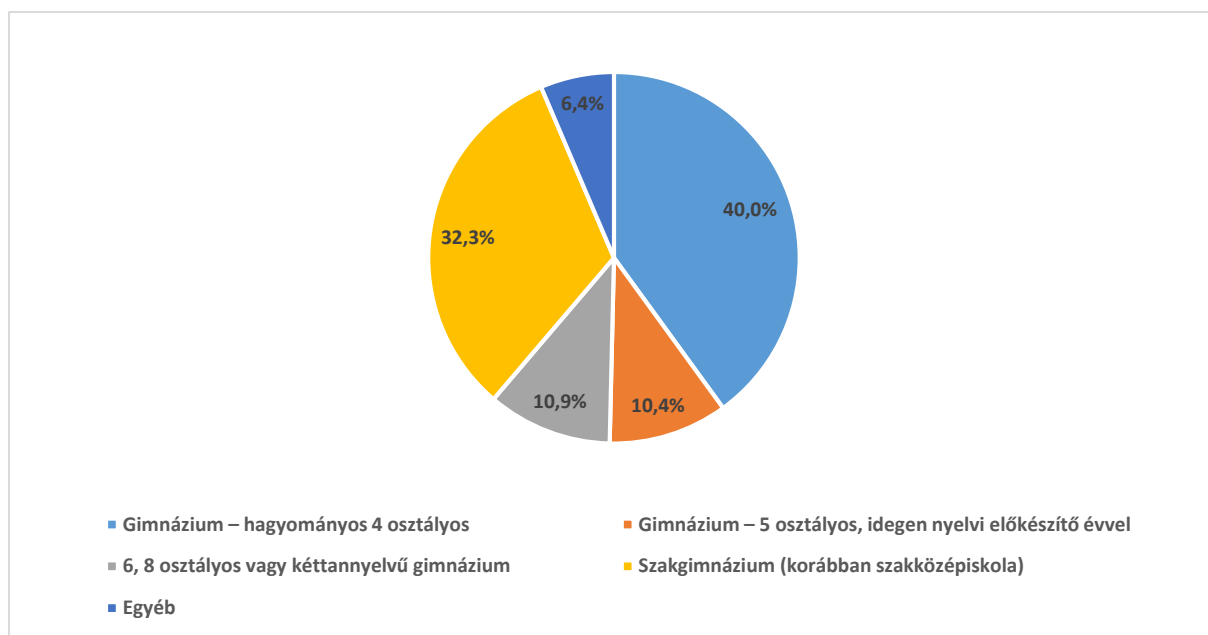
A válaszolók közel hasonló arányban kerültek ki mindkét nemből, a teljes minta 37,8%-a férfi, 39,6%-a nő, ugyanakkor nagyon magas volt a választ megtagadók aránya (22,6%). A válaszolók legnagyobb része (42,9%), de feltűnően magas az egyedülállók aránya is (23,7%). Ezt természetesen részben magyarázza a vizsgált populáció egy részének relatív fiatal kora (30. ábra)

30.ábra A hivatalos családi állapot (N=417)

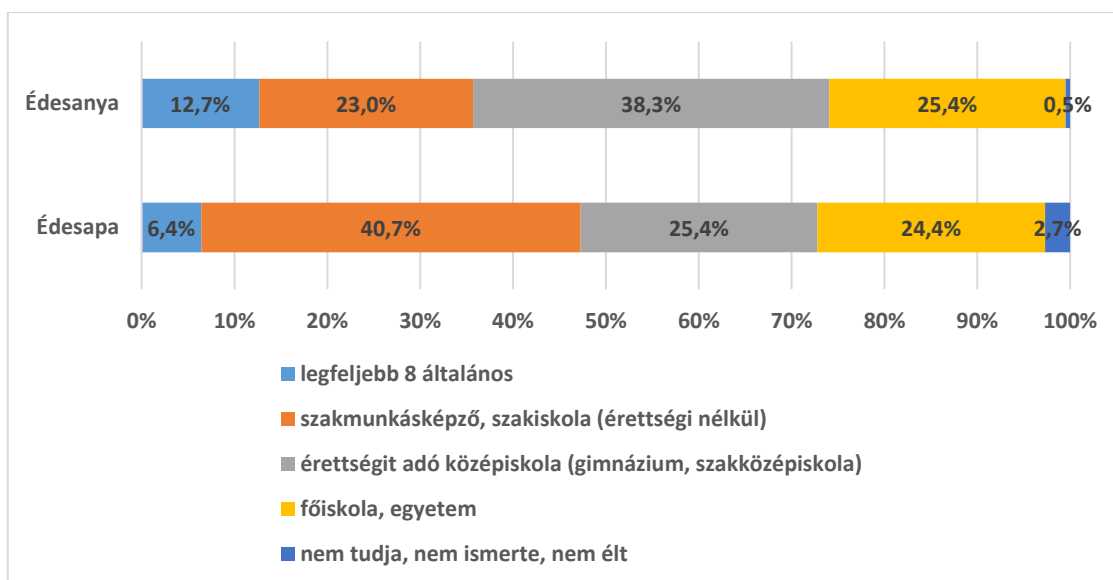
A középiskolai végzettség tekintetében továbbra is uralkodók a gimnáziumok (hagyományos 4 osztályos képzés) (40%). Ugyanakkor egyre fontosabb szerephez jutnak a szakgimnáziumok tanulói is (32,3%). (31. ábra). A nappali munkarendben végzettek között felülreprezentáltak voltak az öt osztályos, idegen nyelvi előkészítő képzésben részt vevők (21,1%), valamint a 6, 8 osztályos vagy kéttannyelvű gimnáziumokból érkezők (24,6%).

31. ábra A középiskolai végzettségek eloszlása (N=405)

A továbbtanulási szokások, lehetőségek kialakulásában fontos szerepet játszanak, játszhatnak a szülők is. A megkérdezettek közel negyede diplomás szülők gyermeke (anyák esetén 25,4%, apák esetén 24,4%). Az anyák közül legnagyobb arányban az érettségit adó középiskolai végzettség dominál (38,3%), az apáknál a szakmunkásképző, szakiskola (érettségi nélkül) (40,7%). Viszonylag kevés az olyan szülők gyermeke az egyetemen, akik legfeljebb nyolc általános végzettséggel rendelkeznek. (32. ábra)

32.A szülők iskolai végzettsége (N=410)

A családi hagyományok, többgenerációs foglalkoztatási modellek továbbra sem jellemzőek a hallgatók körében. Tíz fő felelte azt, hogy szülők és nagyszülők közt is van kapcsolódó szakmájú családtag, 19-nek csak a szülők között, hétnek csak a nagyszülők között, míg 53 válaszolónak a tágabb családi körben van hasonló foglalkozású hozzátartozója.